

БУКТИЦА

МЕСЕЧНИ ЧАСОПИС

9

2

4

КЪ. II.

ДЕЦЕМБАР

СВ. 3.

она значи имати у истини народну војску у служби закона, војску од војника који знају своју дужност, војску без авантуриста и лопуџа, односно војску сличну оној у Швајцарској и Сједињеним Државама, и која зна да се своме позиву одужи боље но војска чији је дух изопачила шпанска монархија“.

Своје дело велики књижевник завршио је речима: „Суђење Алфонсу XIII морало би започети кад се Народ поврати у свој нормални живот. И то би била правда! Двадесет пет хиљада шпанских синова — чије кости беле на афричком земљишту — захтевају то неумитно, немим гласом који долази с другог света.

Суђење краљевима, кад ови нису умели на време да се удаје, каткад се завршило на трагичан начин: Кромвелова Енглеска и Француска из доба Конвента то добро знају“.

Ибанецова књига изашла је пре месец дана, онда када су оправдани револти шпанских грађана бивали угушивани крвљу. И то је најбољи доказ за све оно што се у њој износи.

Драгомир Стојадиновић.

Верна Сведочанства

Никад није било потребније да се утоли жеђ широке јавности ведром политиком и књижевношћу, но данас. Сва ова котрљања низ брдо, низ чомбасте друмове злочесте уседелице капитализма, нагонила су безброј интелегентних и даровитих да пожуре свој корак ка сочнијем и лепшем деловању.

Поткупљена штампа и препоручени часописи осетили су опасност. Не гледају више са дрскошћу на заједљиве посмехе читалаца. Они трпе за будућност свога капитала: мртве речи, јер знају да им нико не верује више. Све послератно (и ако глатка темена кажу да се окренуло тумбе) измоджено грубошћу светске олује тражи у свему да види свој рад и себе, одбацујући презриво ситнобуржоаска благостања и утуткан мир. И ако су разбијени читави народни покрети, нису усахла народна расположења. Напротив, револуционарна политика буја раскошно, благодарећи штурој и замагљеној неизвесности садашњице, која је својом кривицом и историјским проклетством догурала цара до дувара.

У исте околности, као напредна политика, снашла се и модерна књижевност, која почиње огорчено да брани своју свежину и независност, од љигавог гмизања пужева.

Сведочанства су издала свој први број. Било би претерано оптимистички када би се оно горе приписало у целости њима, али ове прилике нанеле су и нама читав рој младих снага, које се морају и поштовати и чувати.

Сведочанства су изнела свој први број. Путеви су толико дуго издисали, толико се отимали од руку смрти. Бездушно их је пренуо о ледину компромис, кога су они погрешком увели као правило. А није никако много ако се каже: с компромисом и политика је рђава, победа-лажна. И *Сведочанства* морају имати *Путеве* увек као пример једног рада, као доказ да средина

у схватању, да помирљивост у борби, када се већ заступа извесно гледиште, неће донети плода.

Ништа друго до грешнички отегнути ропац.

Први број *Сведочанства* посвећен је Августину Ујевићу Свеједно што у писању Душана Матића има исисавање из философије да се примени на Августина Ујевића, отприлике овако: зар мора уметник својим животом да указује на своју уметност доследно?

Али ако је кристална творевина Ујевића далека од његове личности, дубоко и рањено у целој тој поезији грчи се песник Ујевић.

У штампи је други број. Он доноси посвету свим великим словенским писцима (зар се Душан Матић није сетио на њих!). А овај број са изванредном песмом Ујевића, са срдечношћу А. Вуча и фином лириком Милана Дединца заслужује не само да се *Сведочанствима* распростиру, него захтевају да се воле.

У ове дане злоба и зеленог једа под нашим небом.

Милица Костић.

Жан Жорес.

Интернационализам и патриотизам

(Превео М. Н. Ђерић. Издање С. Б. Цвијановић)

У данашње доба уских погледа и ограничених схватања, у доба једностраности и ускогрудости, код нас се осећа велика потреба за једним човеком широке душе и великог ума, као што је био Жорес. Зато је г. Ђерић учинио огромну услугу нашој јавности кад јој је у издању г. Цвијановића пружио једну малу збирку Жоресових говора и чланака. Доста је наша публика гутала љубавне романе средњих и слабих француских романсиера који се свакодневно у изобиљу преводу на наш језик. Потребно је било да јој се пружи бар једна књижица која ће је упознати са оном Француском чије мисли нису вечито опседнуте браколомствима, љубавним авантурама, и развратном сентименталношћу. Потребно је било да се она упозна са великим умовима Француске, који су освојили свет, а да се не задржава вечито на оним испијеним сенкама, које нису у стању да се ослободе монмартских шантана.

Превод г. Ђерића је још из једног разлога дошао баш у добар час. — Данас кад код нас бесни шовинизам кад он дави све што је потребно и мисли само на назадак, мрак и крв, потребно је да се чује реч човека који је рекао: „Мало интернационализма удаљује од отаџбине, много интернационализма доводи отаџбини. Мало патриотизма удаљује од интернационале, много патриотизма доводи интернационали“.

Збирка коју је г. Ђерић назвао *Интернационализам и патриотизам* садржи девет чланака и говора, од којих последњи и најдужи носи наслов књиге. Чланци су узети из свију периода Жоресове јавне делатности, тако да се из њих може видети његова еволуција. У почетку збирке прештампан је из „Књижевног Гласника“ један врло добар преводничев чланак о Жоресу.